კვირა 25 აპრილი

ფასი 10 კაპ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მათრახი

№ 17

-სალამური

ყოველ-კვირეული იუმორ. ჟურნალი.

ინდოური*) მაგი**)

ბ. ი. შალიკ

*) შეიძლება ეს სიტყვა „ინდოელათაც" ვთარგმნოთ, მაგრამ ამ შემთხვევაში ეგრე სჯობია.

**) მაგებს, სასწაულთ-მოქმედ პირებს ეძახიან.

ეშმაკი.

ეშმაკის ინტერვიუ.

შემწვარ ბატკანთან.

ვიცი, გეუცხოებათ შემწვარი ბატკნის ლაპარაკი, მაგრამ გარწმუნებთ, დიდი მჭევრმეტყველობა არც ცოცხალ ბატკანს ეხერხება ხოლო თავისი გარეგნული გამომეტყველებით შემწვარი უმეტეს შთაბეჭდილებას ახდენს ვიდრე ცოცხალი და მგრძნობიარე.

ბოქაულ ტყავაძეს მთლიანათ შეეწვა ფურნეში საალდგომოთ ოსი სტრაჟნიკისაგან ძლვნათ მორთმეული ბატკანი, ფეხ მოკეცით ფართე ფარფორის ხონჩაზე დაეწვინა, ხოლო საწყლათ დაღრჭენილ კბილებში მწვანილეულობა ჩაეკუმშა და წითელი კვერცხი ჩაედო.

— საცოდავო არსებავ! მივმართე მე ბატკანს.— ნეტავ რასა გრძნობ ახლა, ამ ძვირფასად მორთულ სუფრაზე? სად არის დედა შენი, მამა-შენი? სად არიან შენი ძმები, შენი დები?

მოხდა სასწაული! ჩამხმარი და ჩაბნელებული თვალები ბატკნისა დასველდენ, სიცოცხლის შუქით და სიყვარულის ღიმილით გაბრწყინდენ. მან, თითქოს მოატრიალა თვალის კაკლებიო, გადმომხედა და მიპასუხა:

— განა არ იცი, ბოროტო ადამიანო, განა არ იცი, რომ კიდევ მეკითხები?

მე დავამშვიდე საბრალო, ტანჯვის ცეცხლით დამწვარი არსება, ამოვაძვრე დიასახლისის მიერ გვერდში ჩარჭობილი ვერცხლის ჩანგალი და მივესაყვარლე.

— სადაური ხარ, პატარავ?

— ზემო ქართლიდან.

— მერმე აქ როგორ გაჩნდი?

— აქ ერთი კვირაა რაც ჩამომიყვანეს.

— ვინ ჩამოგიყვანა?

— ვიღაც თოფიანმა კაცმა. ის ჩვენი მეფეა. სოფელში რაც უნდა იმას შობა.

— შენ განა იმისას ცხოვრობდი?

— არა, გენაცვალე! ჩემი პატრონი თედორე გლეხია. ჩემი ძმები რამდენი ხანია მოიტაცეს თოფიანმა კაცებმა! დედა-ჩემი ვიღაც გრძელ-წვერა კაცმა წაიყვანა. მეც ბევრი ვიტირე, თედორეს შვილებმაც, დედა-ჩემმაც, მაგრამ იმასთან არაფერი გავიდა. ,,განა რომელ კანონში სწერია მე თქვენ მუქთად გილოცოთო'', ყვიროდა ის საშიშარი კაცი. გადაიდო ცხენზე და წაიყვანა. მას შემდეგ დავრჩი მარტოდ, რადგან მამა ჩვარა მყოლია, არც მინახავს და არც მახსოვს.

— როგორღა გადარჩი ასეთ ობლობას და ამდენ ტანჯვას, ბიჩავო?

— აცოცხლოს ღმერთმა თედორეს ოჯახობა! პატარა იმისი ბიჭები თავს მევლებოდენ. განუშორებლივ ჩემთან იყვენ: მაჭმევდენ, მასმევდენ, მარილს მალოკებდენ, მწვანე ბალახს მიზიდავდენ. ობლობას თითქმის ველარც კი ვგრძნობდი! აი სწორეთ ამ დროს მოგვიხდა ის თოფიანი კაცი. თედორეს დაემუქრა: ,,გინდ ეგ ბატკანი გამატანე ქალაქში, გინდ შენ თითონ წაგიყვანო. მე იმან კატორღას გადამარჩინა და ნუ თუ სააღდგომოთ ერთი თუმნის ძღვენი არ მივართვაო''.

— ჰმ!

— ბავშვებმა ტირილიც დაიწყეს, მაგრამ თურმე სხვა გზა არ იყო. ოჰ, რა კეთილი ხალხია პატარა კაცები! ნეტავ რისთვის კარგავენ სიბრალულს, როცა იზრდებიან და ვაჟკაცდებიან! მე იმათი ალერსი არასოდეს არ დამავიწყდება! ჩამსვეს ხურჯინში, თავი ზევით ამომაყოფინეს და წამიყვანეს, თითონაც არ ვიცოდი სადა და რისთვის.

— საცოდავი!..

— უწინ აქაც კარგათ დამიხვდენ. პატარა ბიჭებმა და გოგომ ათას ფრად შემღებეს, მწვანე ბალახს უხვათ მაძლევდენ, ხშირათ რუსულ ლაპარაკსაც კი მასწავლიდენ. კისერზე წითელი ლენტი გამიკეთეს, პატარა ზარა ჩამომკიდეს. გუშინ წინ საპნით ტანიც კი დამბანეს. თითონ მე მიკვირდა ჩემი აბრეშუმივით წმინდა და ხუჭუჭი თმების სისუფთავე-სილამაზე.

მე თვალებზე ცრემლი მომადგა, მაგრამ თავს ვიჭერდი, რადგან სხვა ჩემი თანამოტრაპეზენი ხშირათ მიჭვრეტდენ და მრცხვენოდა იმათი დაცინვისა. სუფრაზე მოტანილი სანოვაგე თოვლივითა ჰქრებოდა და ოციოდ გაშმაგებული თვალი, მსუნაგი გამომეტყველებით, მისჩერებოდა გვერდ შეწითლბეულ პატკანს, ჩემს მოსაუბრეს. ის კი განაგრძობდა:

— გუშინ წინ, ბავშვები ადრე დააძინეს. მეც იმათ ოთახიდან გამომიყვანეს და სამზარეულოს კუთხეში დამაბეს. გული საშინლათ მიცემდა, რაღაც საშინელებას მოველოდი და აი ღამის თორმეტი საათი იქნებოდა, როცა ჩემი აქ მომყვანი, თოფიანი კაცი დამადგა თავს.

საბრალო ბატკანს ხმა ჩაუწყდა, თვალები მიებნიდა, ტანმა კანკალი დაუწყო და მცირე ხნით სიჩუმე ჩამოვარდა.

— უცებ დამტაცა ბანჯგვლიანი ხელები, ეზოში წიწილასავით გამმიტაცა, მუხლებში გამომიმწყვდია, კისერი მაღლა გადამიწია და ალმასივით მახვილი დანა...

— აბა, ყმაწვილებო, ახლა ბატკანი მიირთვით! რიხიანის ხმითა და მდიდარი მასპინძლური თავმომწონებით გადასძახა სუფრაზე მსხდომთ ბოქაულმა ტყავაძემ —ეს უბრალო არ გეგონოთ, თუშურია, ნამდვილი თუშური! ვერ წარმოიდგენთ რა რიგ გააძვირეს სანოვაგე ამ სოფლის ჩარჩ-ბაცაცებმა! უბრალო ბატკანი, ორი ლუკმა ძლივს გამოვა, ოთხი მანეთი ფული დამიჯდა!

ეროვნული ბიბლიოთეკა

იმან, გამოცდილი ხელით, თამამათ დაუსვა დანა და ორიოდ წამის განმავლობაში ჩემი ტანჯული მოსაუბრისაგან მხოლოდ მწარე მოგონებაღა დარჩა.

ეშმაკი.

ნაწყვეტები

შენ მზეს ეტრფოდი,
სთხოვდი სხივებსა,
მკერდს მიუშვერდი,
განაცივებსა.
მზეს შეებრალე:
სხივნი გაფრქვია,
ალერსით ყელზე
შემოგეხვია,
მაგრამ შენ დადნი,
როგორც სანთელი...
შენი მზე გახდა
შენივე მკვლელი!..

*
* *

გიყვბრდა მთვარე
შენ წყნარი ღამის;
მან შენ გონებაც
წარგტაცა ლამის.
მაგრამ მოსტყუვდი:
დარჩა ორპირი
ეს შენი სატრფო,
ეს შენი გმირი:
სთხოვდი ნათელ პირს,
მნათობმა ის კი...
სხვას მიუშვირა,
შენ—ბნელი დისკი!..

*
* *

შენ ნიავს სთხოვდი,
ნიავს—ალერსსა;
მას უგალობდი,
უთხზავდი ლექსსა...
,,მოდი, მოდიო!‘‘
მოვიდა იგი,
ხელში ეჭირა
მჭრელი ტარიგი,
შეგახო .. და მყის
დაგეჭრა ფრთები;
ის სხვისკენ გარბის
შენ კი... შენ კვდები! .

*
* *

ვიცი, გიყვარდა
შენ ნაკადული,
გსურდა მის ზვირთში
გებანა წყლული,
მაგრამ იმ ზვირთმა
ცივად გიკბინა,
გული მოგიკლა
და გაგიყინა!
ნაკადი კვლავაც
მირბის, მიტბორავს
და შენს შესახებ
უხამსად სჭორავს...

*
* *

შენ კი... გიყვარდა
ვარდი ლამაზი,
ბალს ამშვენებდა
ის ტურფა, ნაზი:
მოსწყვიტე შენა
იგი ყვავილი,
ყნოსდი და იყავ
შვებით აღვსილი,
მაგრამ დასჭკნა ის
და შენ სხვა ვარდი
მონახე... გაჰქრა
პირველზე დარდი...

*
* *

და ასე... ასე,
დაუსრულებლივ
ამ ქვეყანაზე
ჩვენ ვხედავთ ირგვლივ—
ერთი მით ხარობს,
რითაც სხვა მწარობს,
ერთი მით სტკბება,
რითაც სხვა კვდება...
კაცი ნატვრის თვალს
როცა მისწვდება,
კვლავ მაზედ, გველებრ,
შხამით ივსება!..

ნ. ზომლეთელი.

„სარწმუნოება" დაეცა!

ეროვნული ბიბლიოთეკა

აღდგომა მღვდლის ოჯახში ძველათ.

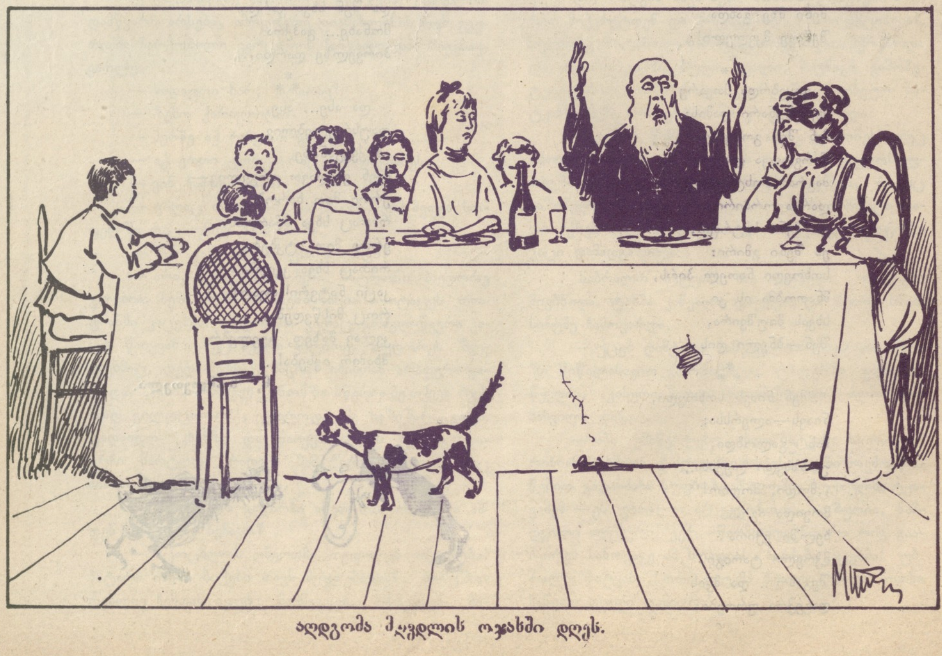

აღდგომა მღვდლის ოჯახში დღეს.

* * *

ვიშ, რა კარგია ეგ ბუნება, რა მშვენიერი!
აქ ვარდი ჰყვავის, იქ ყაყაჩო, ზამბახიანი...
რად სტირის კაცი, წამების ჯვარს რისთვის ატარებს?
ხომ ამ ბუნების შვილი არი ადამიანი?
—ვარდიც სჭკნებაო!.. სსუ, რა მესმა, ეგ რა ჩამძახეს!?
მერე ხომ ვარდი გაზაფხულზე კვლავ იფურჩქნება?
კაცი კი, კაცი, იმ იავიდან მარად იტანჯვის!..
მაშ მისი ხვედრი ყვავილისას რითი ედრება?
მართალია რომ ორი ავენი ბუნებამ შობა,
გველ-ბაყაყის გაჩენის დღეც მოჰყავს კაცისას,
მაგრამ მათშიაც ხომ დიდია სხვა და სხვაობა:
სულ სხვა წესი აქვს ამა მოდგმას ქვეწარმავლისას
არცა ყვავილებს, არც გველ ბაყაყთ არ შეუძლიათ
იაზრონ ისე, ვით აზროვნობს ადამიანი,
არსებობს მათთვის მხოლოდ „ბრძოლა არსებობისთვის“,
არ კი იციან ცუდია თუ სამართლიანი!..
აი, სად არი დასაწყისი გაუგებრობის,
სად იჩრდილება აზროვნება ადამიანის!
წესი არისო, რომ იტანჯოს, ერთ ერთი სჩაგროს,
ვინც ყოველ არსზე მაღლა დგას და დიად რამეს ჰქმნის
ახ, ნუ, ნუ გჯერათ: სულ სხვა არი ადამიანი,
ის დიად არსით ბუნებისგან არის შობილი,
თვის მოქმედებით გველ-ბაყაყებს არ უნდა ბაძოს,
მათ შორის ჩაგვრას აღარ უნდა ჰქონდეს ადგილი.
მაშ, გაიგონე, დაიხსომე ადამიანო,
შენს სიმაღლეზე დაიჭირე შენ შენი თავი,
თუმც ეგ ცხოვრება აღარ ვარგა, მაგრამ გამხნევდი,
უფრო უკეთეს მერმისისა გახდი მჭედავი.

ნ. ჩხიკვაძე.

„ოქტომბრისტი“.

წარმოდგენილი მაქვს თქვენი განცვიფრება, როცა, ორიოდ სიტყვის შემდეგ, თქვენს კადეტურ ილლიუზიებს ბოლო მოეღება და გაიგებთ, რომ „ოქტომბრისტი“, რომელზედაც მსურს თქვენთან ლაპარაკი სრულიადაც არ ეკუთნის რუსეთში მოქმედ პოლიტიკურ პარტიას.

დიახ, ოქტომბრისტიც არის და ოქტომბრისტიც! ჩვენი ფელეტონის გმირი ეკუთნის ფრთოსანთა ჯიშს, ანუ უკეთ ვსთქვათ, წარმოადგენდა რუხსა და მოზრდილ ქათამს.

აღწერა ჩვენი ოქტომბრისტის ცხოვრებისა მოკლე, მაგრამ მრავალმნიშვნელოვანია.

ერთს ნისლიანსა და მწუხარე ოქტომბრის დილას ქ-ნ რუსუდანის ოჯახში გამოიჩეკა რამოდენიმე წიწილა. საზოგადოთ ეს უჩვეულო დროა ჩეკისა და მრავლებისათვის, რადგან მოახლოებული ზამთრის სუსხი ავათ მოქმედობს ნორჩ არსებათა ორგანიზმზე. მაგრამ რაკი ასეთი შემთხვევა მოხდა, რუსუდანიც ერთგულათ მოეკიდა აღზრდის საქმეს. სიცივისაგან დასაფარავათ წიწილებს ბამბის ქულაში ახვევდა, მათი პატარა ბუდე საქათმედან თბილსა და სუფთა ოთახში შემოიტანა. თავ-თავის დროზე დაუნიშნა აგრეთვე საჭმელ-სასმელიც და სეირნობაც.

მიუხედავათ ასეთი სათუთი მოვლა-პატრონობისა, ახალშობილთაგან გადარჩა მხოლოდ ერთადერთი არსება, ისიც ძალზე დაზიანებულ-დამახინჯებული: მან სრულიად დაჰკარგა სმენა, წაუხდა ცალი თვალი და მოეღრიცა ორივ ფეხი.

აი ამ არსებას, ნიშნათ მისი დაბადებისა და აგრეთვე სასწაულებრივი გადარჩენისა, ქ-ნმა რუსუდანმა უწოდა „ოქტომბრისტი“.

დამერწმუნებით, უკეთესი ნათლის სახელის გამონახვაც შეუძლებელი იყო და ეს მოსაზრება უმეტეს აშკარა იქნება თქვენთვის, როცა „ოქტომბრისტის“ საეზოვო ცხოვრებას და მის „კანანმდებლურ“ მიდრეკილებას გაიცნობთ.

დავაჟკაცებისათანავე დაეტყო მას განსაკუთრებული, ოქტომბრისტული, ზნე-ჩვეულებანი: ორი საათის განუწყვეტელი და ხმა მაღალი კაკანის შემდეგ დასდებდა ის ერთს პატარასა და ხშირათ უგულო კვერცხსა. ალბათ ამ მიზეზისა გამოც უწოდა მას ქ-ნმა რუსუდანმა საპატიო სახელი „კაკანმდებელი“ რაიცა ეგრე აშკარათ გვაგონებს ჭეშმარიტ ოქტომბრისტთა თვისებას „კანონმდებლობისას“. თუ განსხვავება რამ იყო მათ შორის, ეგ მხოლოდ ნაყოფიერების მხრივ, რადგან ჭეშმარიტ ოქტომბრისტთა კანონ პროექტების ანგარიში უკვე გასაჭირია. ღირსებით კი, არა თუ უბრალო მსგავსება, არამედ თანასწორობა და უმეტნაკლებობაც უზრუნველ ყოფილი გახლდათ.

რადგან საკუთარი კვერცხების იმედით „ოქტომბრისტის“ ბუდეზე დასმა არ შეიძლებოდა, ქ-ნმა რუსუდანმა მას სხვა ჯიშის ქათმის კვერცხები ჩაუწყო, მაგრამ თანდაყოლილი ზნე „ოქტომბრისტმა“ აქაც გამოიჩინა. თითოეულ კვერცხზე ორ ორი თვე იჯდა და მიუხედავათ ამისა, მაინც მესამედი ძლივს გამოჩეკა უნდა გენახათ მაშინ მისი თავმომწონე და აუტანელი კრუხუნი;

ყველა ფრთოსანთათვის აუტანელი შეიქნა მისი მბრძანებლობა. ბატები, იხვები, ინდაურები და აგრეთვე სხვა ჯიშის ქათმები, ეზოს ღობის ძირას აფარებდენ თავს და განაპირა ადგილებში ეძებდენ საზრდოს. მტრული განწყობილება ჩამოვარდა აგრეთვე მურიასა და „ოქტომბრისტს“ შორის, მაგრამ განსაკუთრებულ მრისხანებას იმისას განიცდიდა წითელი კატა, რომელსაც რაღაც ეჭვებით თავისი წიწილებისადმი მისწრაფებას სწამებდა.

საბედნიეროთ დიდ-ხანს არ გაგრძელებულა ამ დესპოტის მბრძანებლობა. სიყრუვისა, სიბეცისა და ფეხებში გრძნობიერების დაკარგვის გამო ის თავის თავს მეტ მწუხარებას და ზიანს აყენებდა, ვიდრე

სხვებს. თითქმის ყოველ-დღე ამოჰქონდა რუსუდანს ,,ოქტომბრისტის'' ბუდიდან თითო-ოროლა დამხრჩვალი წიწილას გვამი. ის, უმეცარი, სხვათაგან თითქო მედგრათ იცავდა თავის ,,პირმშოებს'', მაგრამ თითონ კი დაუზოგველათ ახრჩობდა მათ.

ათიოდ დღის შემდეგ განთავისუფლდა ის მშობლის სამძიმო მოვალეობისაგან, მაგრამ მეზობლებთან მტრობა და შური მაინც ვერ მოიშალა. მუდამ დღე ხან ერთს, ხან მეორე წევრს ეზოისას სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლას უტეხდა და უთანხმოებას უმეტეს ამწვავებდა.

მხოლოდ ერთი გზაღა დარჩა: რუსუდანმა ის ძარში დაამწყვდია და უხვი საზრდოთი სადღესასწაულოთ სუქება დაუწყო. მხოლოდ აქ გაამართლა იმედი წამებულმა „ოქტომბრისტმა" და აი აღდგომა დღეს ღირსეულათ ამშვენებს ის ერთი წარჩინებული მოხელის სადღესასწაულოთ მორთულ სუფრას, მაგრამ როგორ და რა სახით, ეს თვით მკითხველმა გამოიცნოს.

ასე გათავდა ,,ოქტომბრისტის'' ისტორია.

ისტორიკოსი.

ნადსონით.

(ვუძღვნი იმას...)

არა, შენს სიკვდილს უფრო ავიტან.
ვიდრე სიცოცხლეს გარყვნილთა შორის.
სად გებილწება ახალგაზრდობა,
მსხვერპლი ხარ ულირს, ურცხვი ამბორის
ნეტავ მკვდრათ იდო! ვიდრე ვიცოდე,
რომ შენ ძალგიძდა ღრმა სიყვარული
და დღეს კი მონებრ გადაგიშლია
გახრწნილთ წინაშე უმანკო გული!..

— —

განა უგვანო ცხოვრება იყო
ერთად საუბრის ჩვენი საგანი?
განა არ გვძაგდა იმ დროს ორთავეს
ბრმათა სიცოცხლე, ბნელი საკანი?
სად, სად გაგიქრა წმინდა სიზმარი,
რისთვის გასტყორცნე შორს მხსნელი ბედი?
რათ არ ჩაიკარ გულში მზის სხივი,
ის, განახლების წინამორბედი?..

— —

ვფიცავ მებრალვი!.. ცრემლიც კი მცვივა...
ახ, რომ იცოდე!.. მე თავს დავდებდი
და მდევის ძალით, ვით ბავშვს აკვნიდან
მაგ გარყვნილ წრიდან გაგიტაცებდი...
მაგრამ ფუჭია ჩემი ძახილი!..
კვლავ თვალ წინ მყავხარ ულონოთ ქმნილი
და მოწოდების საპასუხოთ გაქვს
ხან ცხარე ცრემლი და ხან ღიმილი...

ვ. მალაქიაშვილი.

დეპეშები.

(ვარგისის სააგენტო)

დ. სამტრედია. ლეიბ ქირურგმა სტიოპკა ნიკურაძემ, კარგი მასწავლებლის წყალობით, ნესტორ კიკაჩეიშვილსაც გადააჭარბა. საუცხოვო მოხერხებით და სწრაფათ უკეთებს ჯიბეთა ოპერაციებს ვინც კი მის მიერ მომზადებულ მანქანაში ფეხს ჩადგამს.

იქიდანვე. სიცრუეა, ვითომც ზოგიერთი მუშები ხშირათ თვრებოდნენ სამიკიტნოებში, ისინი მხოლოთ სალამ-სალამოობით შედიან ბახუსის შესავედრებლათ და შემდეგ, ძლიერ დაქანცულნი, ქუჩებში ფეხებით გეომეტრიას სწავლობენ.

იქიდანვე. ერთ თანამდებობის გვამს, ე. ი. ჩინოვნიკს ტლიკინიზმი და ფოთიალიზმი დაემართა, რასაც შედეგათ მოჰყვა: ენის შესამჩნევათ დაგძელება და ხელების სიდამბლე.

იქიდანვე. ადგილობრივ ზინგერის მუშებს ერთი ნაზინგერალ ნააგენტარი სტუმრათ მოევლინათ სხვისი გვარით. სანამ ვინაობას გაიგებდენ, ბევრს საქანქრეთი დაუცარიელა და თოვლივით გაჰქრა. გამოიწერეს პოლიციური ძაღლები მის საძებრათ.

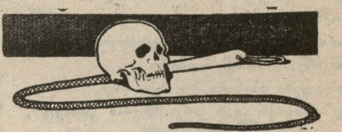

ტკბილი ოცნება.

I

ზეპირ გადმოცემის მიხედვით, იმ ადგილას ხშირათ ისვენებდა, თურმე, ნიკოლოზ ბარათაშვილი და თავისს უკვდავ პოეზიის მარგალიტებსა ქმნიდა.

დღეს კი, მთაწმინდის ამ უბანს, სამიკიტნოებში ტვინ შეხურებული ყმაწვილ კაცობა და უმთავრესათ ტრფობის ეშხით გატაცებული ყმაწვილკაცობა ეტანება.

მხოლოდ ახალგაზრდა პოეტი აკაკი კაეშანიძე*) მოვიდა აქ, ამ წმინდა ადგილზე, ფაქიზი-გრძნობებით გამსჭვალ ული.

---

*) უნდა მოგახსენოთ, რომ აკაკი ნამდვილი სახელია მგოსნისა, ხოლო კაეშანიძე ფსევდონიმი. ცხადია მშობლებმა თაობიდანვე იცოდენ, რომ მათი შვილი მგოსანი გამოვიდოდა, მაგრამ როგორც აკაკი წერეთლის თაყვანის მცემლები, რათქმა უნდა უპირატესობას აკაკის აძლევდენ. აი ამიტომ უწოდეს მას ეგ ისტორიული სახელი. კაეშანიძე თითონ გამონახა ფსევდონიმათ აკაკიმ, როცა აშკარათ დაუმტკიცეს, რომ ის უკვე ბარათაშვილზე მაღლა დგას სამგოსნო კიბის საფეხურებზე.

კარგა ხანია კრიტიკოსმა კიტრაძემ, ის ბარათაშვილის მემკვიდრეთ აღიარა და ახალგაზრდა, გატაცებული მგოსანიც, თავს მოვალეთ რაცხს თითოეული მარგალიტი თავისი მჩქეფარე გრძნობა-გონებისა ამ ალაგას დასწეროს და თუ დაწერას ვერ მოახერხებს, წაკითხვით მაინც წაიკითხოს.

დღესაც აქ, მხარ თეძოზე წამოწოლილი, მგზნებარე თვალებით დაჰყურებს იგი მგოსნური სიმაღლიდან, ძირს, ქალაქის ქუჩებზე, უბრალო მომაკვდავთა თავდავიწყებულ და ამაო ფუსფუსს!

ამ სანახავმა ღრმათ ჩააფიქრა „ნორჩი ვარსკვლავი“ და მცირე ხნის შემდეგ მან მედიდურათ წარმოსთქვა:

—ნეტავ რა არის ჩვენი ყოფა,
წუთისოფელი,
თუ არასოდეს საწყაული
აღუვსებული?
რა არის კაცი, თუ ის კაცი
ცოცხალის არა ჰგავს,
სოფელში ცხოვრობს
და სოფლისთვის არარასა რგავს?!

მართალია რაღაც ამის მაგვარი თვით ნიკოლოზ ბარათაშვილსაც ჰქონდა სადღაც ნათქვამი, მაგრამ აკაკი კაეშანიძემ სრულიად დამოუკიდებლათ და ახალს ფორმაში ჩამოასხა ეს დიდებული აზრი! ამიტომაც იყო, რომ თავმომწონებით ამოიღო პატარა უბის წიგნაკი, (რომელსაც თან ამოჰყვა გაქონილი ჯვრის ორიანა) და მედიდურათ ჩასწერა შიგ ეს მართლა პატარა, და მართლა მარგალიტი პოეზიისა.

კიდევ ორიოდ წამი ღრმა ფიქრებისა და ჩვენი მგოსანი ტკბილსა და დამათრობელ სიამოვნებას განიცდიდა ამხანაგთა და გულის სწორთა შორის.

II

— იცით, ყმაწვილებო! დაიწყო სანდრომ,— აკაკი ახლა ჩვენისთანაებს თავს დიახაც არ გაუყადრებს.

— ისიც დიდი პატივისცემაა ჩვენთვის, რომ მასთან ერთ სუფრაზედა ვსხედვართ, გამოეპასუხა შალიკო.

— როცა აკაკი გერმანიიდან დაბრუნდება, სანახაობა თქვენ მაშინ უნდა იკითხოთ! დაიწყო თომამ —მთელი საქართველოს ინტელიგენცია ბათუმში მიეგებება და პურ-მარილს მიართმევს. ქალები ვარდ-ყვავილებით მოუფენენ გზას, სხვა და სხვა მომღერალთა გუნდები გალობას შეასხამეს... ეჰ, ვინ მოსთვლის, ვინ მოსთვლის!

აკაკი კაეშანიძის გული მოუთმენლობითა და სიხარულით სცემდა. ის კიდევაც განიცდიდა იმ ბედნიერ წამებს, როცა გერმანიიდან დაბრუნებულს ბათუმის ქალაქი გაჩირაღდნებულ-აყვავებული დაუხვდებოდა, როცა ქართველი ქალები გზებს ვარდით მოუფენდენ და სხვა ათასი ამგვარები.

— ქუჩებში აქა-იქ გამართული იქნება სატრიუმფო არკები ჩანგის სახით. რომელსაც ელექტრონის ყვავილებით ნათლათ და მკაფიოდ ეწერება ამის უკვდავი სიტყვები:

„რა არის კაცი,
თუ ის კაცი ცოცხალს არა ჰგავს,
სოფელში ცხოვრობს
და სოფლისთვის არარასა რგავს.“

ჩვილ ყრმათა გუნდი ანგელოზის ხმებით უგალობს მას ,,მრავალ ჟამიერსა‘‘ და შესთხოვს მეუფეს მის ხანგრძლივ სიცოცხლეს, დასძინა ტიტიკო კენჭაძემ.

— იცით, ყმაწვილებო, ვსთქვათ მაშინ მივედი მე ჩვენი ქვეყნის მნათობთან და გავახსენე, რომ ოდესღაც, შორეულ წარსულში, ხუთი წლის წინეთ, ჩვენ ერთად ვსწავლობდით, ერთ სკამზე ვისხედით, ერთად ვამზადებდით გაკვეთილებს, ერთათ დავდიოდით თუნდაც აი აქ, ამ არშაკას პადვალში... ის ამხედავს, დამხედავს, ბროლის თითს პიტალო შუბლზე მიიბჯენს, ღრმათ ჩაფიქრდება და იტყვის:—აჰააა! წარმოიდგინეთ მაგონდება!.. დიახ, დიახ! .. თქვენ ისა ბრძანდებით... დიახ, დიახ!.. დასწყევლოს ღმერთმა, სახელი ვერ მომიგონია!..

— სახელი რომც მოიგონოს სირცხვილით აღარ გაამხელს, გააწყვეტინა პეტრემ.

— თქვენ უნდა უყუროთ როგორ დაეხვევიან მას გაზეთის რეპორტიორები, ღ საქველმოქმედო საზოგადოების ქალები!!! როგორ დაუწყებენ ოჯახიდან ოჯახში პატიჟს, როგორ მოაბეზრებენ თავს სხვა და სხვა კონცერტებსა და სალიტერატურო საღამოებსა, თუ დილებში მიწვევა მიპატიჟებით!! ეეჰ, მეგობრებო, მაშინ ნახეთ თქვენ აკაკი კაეშანიძის მედიდურობა! კიდევ კარგი, თუ რომელიმე ჩვენგანი ბედმა სრულიად არ მოიძულა და სადმე საზოგადო საქმეში ოფიციალური ადგილი მისცა. მაშინ კიდევ იქნებ მოგვხედოს და ხელი გამოგვიწოდოს, თორემ თუ ჩოხის ამარა დავრჩით, მშვიდობით მაშინ!!

აკაკი კაეშანიძემ რამოდენიმეჯერ განაცხადა წინააღმდეგობა ასეთი ბაასის გამო, მაგრამ ისე სუსტათ და ისეთი კილოთი, რომ ცხადათ სჩანდა, რაზომ სასიამოვნო იყო მისთვის ამ ბრწყინვალე მომავლის გათვალისწინება.

— ჩემი აზრით, ამხანაგებო, —დაიწყო თომამ, ყველაზე უფრო საინტერესო აკაკის ხუთი წლის იუბილე იქნება. ქართველი ერი დიდის თავგამოდებითა და უჩვეულო ენერგიით შეუდგება მის მზადებას ერთი წლით ადრე ბრწყინვალე დღესასწაულისა, ყველა დაბებსა და სოფლებში დაიწყებენ ლექციების კითხვას ,,კაეშანიძის პოეზიაზე‘‘. გაზეთები აჭრელებული იქნება ქართველ კრიტიკოსთა და ჟურნალისტთა წერილებით ამავე საგნის შესახებ. თვით ახალგაზრდა ფი·

ლოსოფოსი, ტიტე გრიგოლის-ძე რობაქიძე *) ერთ საჯარო ლექციის დროს, ,,პლატონ ბრანდესის-ძე შოპენგაუერის პოეზიის შესახებ'', აი რას იტყვის: ,,ბ-ნებო და ქ-ნებო! ეროვნებისათვის არავითარ ღირებულებას არ წარმოადგენს არა თუ ტერიტორია, არცა სხვა რამ მატერიალური საუნჯე. მისი ძლიერებისათვის საჭიროა, მხოლოდ მაღალი პოეზია, პოეზია კიბის უმაღლეს საფეხურზე მდგომი! ამიტომაც თამამათ შემიძლია ვსთქვა, რომ ერთად-ერთ სიტყვას, ერთად-ერთ ანბანს, აკაკი კაეშანიძის პოეზიისას არ გავსცვლიდი მთელი აზიის ტერიტორიალურ სივრცეზე და გინდ ამერიკელ მილიარდერთა ბაჯაღლოებზე''. აღტაცებულ მსმენელთა ტაში მთელს არეს გადააყრუებს...

— კარგით ერთი, თუ ღმერთი გწამთ, ტკბილათ გააწყვეტინა ლაპარაკი კაეშანიძემ, — განა ღირს ახლა ამაზე ლაპარაკი?!

— კრიტიკოსი კოტე კიტრაძე, დაიწყო სოლომ, უცილობლათ დაასაბუთ-დაამტკიცებს, რომ ჩვენს ახალგაზრდა მგოსანს არა თუ ამ ჟამად არა ჰყავს ბადალი ვინმე ცოცხალთა შორის, პირიქით, არც წარსულში ყოფილა მსგავსი ვინმე დედა მიწის სურგზე.

— ისტორიკოს-არქეოლოგი დათიკო გიორგის-ძე გვაზავა შეეხება მისი პოეზიის მხოლოდ ისტორიულ მხარეს და იტყვის: აი მხოლოდ სად არა სჩანს კვალი შარლატანიზმისა, დინჯათ წარმოსთქვა შალიკომ.

— სოფრომ ზაქარიას ძე ქიქინაძე გამოიკვლევს აკაკი კაეშანიძის გვაროვნობას. თვით სამოთხის კარამდე მიიყვანს მის გენეოლოგიას და დაამტკიცებს, რომ ჩვენი მომავალი მნათობი პირდაპირი ჩამომავალია ადამისა, შენიშნა ვანომ.

დიდხანს გაგრძელდა ასეთი ტკბილი ამხანაგური მუსაიფი. ვრცლათ ასწერეს სურათი იმ დიდებული, საერო დღესასწაულისა, რომლის მიზეზიც ჩვენი ნორჩი პოეტი იყო. გაჩირაღდნებული ქალაქის ქუჩები! მწვანეთ მორთული ეტლები და სახლის აივნები! ნოხით მოგებული ტროტუარები! მოზღვავებული ხალხი! უცხოეთიდან გამოწერილი საფრენები! ათასგვარი არკები და გვირგვინები! ურიცხვი დეპუტატები და საპატიო ყარაულები!

აი გათავდა მილოცვები! ხალხი მოუთმენლათ მოელის მგოსნის საპასუხო სიტყვას! მთელი ქალაქი, მთელი საქართველო სმენათ არის გადაქცეული! მკვდრულ, სამარისებურ სიჩუმეს არარა არღვევს. ყველას თვალი იუბილიარის ძვირფასი სავარძლისაკენ არის მიქცეული. და აი აკაკი კაეშანიძე, გული ამ ზღვა საზოგადოებისა, შეუფერებელის სიდინჯით წამოდგა და...

*) აქ ალბათ გრიგოლ რობაქიძის მემკვიდრეზეა ლაპარაკი.

III

და მის ნამძინარევ თვალთა წინა შეგადაიშალა ურიცხვი ფარრებით მოლაპლაშე ხივილეს ქალაქისა, მთაწმინდიდან ვიდრე ჩუღურეთამდე.

ეშმაკი

შ ა რ ა დ ა

შარადას გეტყვით პატარას,
მოკლეს და თავაზიანსა,
არ ამოცნობა იმისი
ბევრს არას მოგცემთ ზიანსა
ბაბუა თქვენის ნახევარს,
გინდა თავს, გინდა ბოლოსა,
მოჰკიდეთ მწერთა ,სასახლე''
(ფრთხილათ, არ ჩაიქოლოსა!)
იმ სასახლეში, უფლება
დედოფალსა აქვს მხოლოსა,
ურიცხვი მუშა ხელი ყავს,
მინდორს რო მოაყოლოსა,
თავზე მოავლოს ყვავილებს
აუქროლ-ჩაუქროლოსა,
რომ პაწაწინა ხორთუმი
შიგ გულში ჩაუყოლოსა..
ამით გათავდა კიდევაც
შარადა განაზრახავი,
,,გამიზნულ მიზნის მიზეზით''
არ დიდი დასაზრახავი,
პოლიტიკური არ არის
საჩქაროდ მონაჩმახავი,
მხოლოდ ბრმას დაურჩებოდა
აღდგომას დაუნახავი.

კოლო.

დ ე პ ე შ ე ბ ი.

(ვოლდემარის სააგენტო)

ფოთი. ჩამოვიდა ესიკოვსკის ცირკი და მთელი ლეგიონი ჩემპიონთა უკვე გაიმართა ფრიად სასეირო ჭიდაობა დაეჯახენ ერთმანეთს გოლლენდერი და ცნობილი იზბაში. იზბაში ძლეულ იქმნა. ზოგიერთი ახალ მოსწავლენი ძლიერ ბაძავენ ჩემპიონებს, მაგრამ ვინაიდან მოწინააღმდეგე არავინ ყავთ, განცხადების ბოძებს ეჭიდავებიან. ერთი ასეთი ბოძი, საქალებო გიმნაზიის პირდაპირ, ძლეულ იქნა ზოგიერთ მოსწავლეების მიერ. გათამამებული ახალგაზდა ჩემპიონები დაეჯახენ საქალებო გიმნაზიის ღობესაც და ისიც გაანგრიეს.

იქიდანვე. ამ დღეებში ესიკოვსკის ცირკში სატუსაღოს კომიტეტმა გამართა საქველმოქმედო საღამო, რასაკვირველია ფონდის გასაძლიერებლათ. როცა ამ მიზნით ბილეთებს ყიდდენ, წააწყდენ ერთ

რკინის გზის მოსამსახურეს ბ-ნ ხუნდაძეს და ბილეთი შესთავაზეს. მან ჩემპიონურათ განაცხადა: ,,ციხეში ავაზაკებია და მათი დახმარება, ეს ავაზაკობის დადასტურებააო."

იქიდანვე. შესდგა ,,კორესპოდენტთა შემუსრი ლიგა". იმისი მიზანია, დაიცოს ნიკობურგელთა მყუდრო და დამყაყებული ცხოვრების ,,წესიერება". ლიგა აღდგომიდან ოფიციალურათ დაიწყებს მოქმედებას.

იქიდანვე. რამდენიმე თვეა, რაც აქ გადმოიყვანეს ექიმათ ვინმე ორლოვი. ამ დღეებში მასთან მივიდა ქალაქის ფელდშერი ბ. ნოდია და ზარა დაურეკა. ,უბრალო ფელდშრის" ასეთმა თავხედურმა საქციელმა ძლიერ გააბრაზა ბ-ნი ორლოვი და უყვირა მას: ,,Почему вы съ чернаго ходу не пришли? Какъ вы, (такой, сякой), осмѣлились нарушить объязательное для ,,подчиненныхъ правило"-ო?

იქიდანვე. ვოლდემარის დეპეშათა საააგენტოს ცნობის გამო, ზოგიერთ მასწავლებლებზე ამ ზოგიერთებში დაიბადა აზრი, პროტესტი გამოეცხადოს, სააგენტოს, რამეთუ მან არ სთქვა სახელდობრ, რომელი მასწავლებელი (ან მასწავლებლები) იქნენ სა... (ვერ გავარჩიეთ) დაპატიჟებულნიო.

ვიჩქარით ვუპასუხოთ, რომ სწორეთ ის მასწავლებლებია დაპატიჟებულნი, რომლებიც ამ შენიშვნაში თავს დაინახავენ. ვინც მიხვდება და იგრძნობს, სწორეთ ის და არამც და არამც სხვა.

იქიდანვე. ერთი ექიმის გამოკვლევით (თვით მიხვდება ვინცაა და ტყვილად სხვა რათ დაინახავს თავს?) ყველა ავადმყოფნი იმ სენით შეპყრობილნი არიან, რითაც გამშინჯავი ექიმი გამოდგება. უნდა მოგახსენოთ, ფრიად მეცნიერული გამოკვლევაა!

იქიდანვე. ბ-ნმა ვოლდემარმა ეშმაკეთის მთავარ შტაბიდან საიდუმლო ცირკულიარი მიიღო. მთავარი შტაბი აძლევს მას წინადადებას: ფიცხლავ გაემგზავროს ნიკობურგის სხვა და სხვა დაწესებულებებში და სასტიკი რევიზია მოახდინოს. ასეთი განკარგულება გამოუწვევია იმ გარემოებას, რომ აქაურ დაწესებულებებში მრავალი ბოროტმოქმედება ხდებაო. რევიზია დაიწყება ნაადდგომევს, რახან ეხლა დაწესებულებანი დაკეტილია.

(მანცე—ძის სააგენტო)

ჭიათურა. ამ დღეებში „არტისტ" ხარაიძის რეჟისთრობით წარმოდგენილ იქნა ხუთ მოქმედებიანი დრამა,—„ბურთი". მონაწილეობა მიიღო მოსწავლე ახალგაზრდობამ და მუშათა უმრავლესობამ.

დარკვეთი. სარეცხი ქარხნის ადმინისტრაციამ ორმოცამდე მუშა ერთ-ერთ აგარაკზე გაგზავნა დასასვენებლათ და თვითონაც მოისვენა ..

ჭიათურა. კვირას, 4 აპრილს ბ. ი. ბახტაძემ თეატრის დარბაზში წაიკითხა ლექცია. ლექციას 150-დე სკამი დაესწრო.

ჭიქაური. მუშა ნიკოლოზ შარიანიძე მეტიჩარობით „გარეშე პირების" ქარხანაში არ დაშვებისთვის წარდგენილ იქმნა ეშმაკთა საბჭოში, მათრახის კუდზე. აღდგომის შემდეგ ეშმაკთა საბჭოს წარუდგენენ ოგანეზოვის ქარხნის სხვა მუშების სიასაც ამავე ჯილდოზე.

ჭიათურა. ნ. წერეთელმა თავის მუშებს ჯამაგირის მიცემა დაუგვიანა, რადგან ,,ფული არ ქონდა". ამისთვის მუშებმა შესწყვიტეს მუშაობა (გაიფიცენ) და მოითხოვეს ჯამაგირების დარიგება. ბ. წერეთელმა მიუხედავათ იმისა, რომ ,,ფული არ ქონდა"—მაინც 15 მდე მუშას ანგარიში გაუსწორა და სამსახურიდან დაითხოვა

ამ საქმეში დიდი დახმარება აღმოუჩინეს ნ. წ—ს ბ.ბ. ოტტო რუდოლფმა და ნ. ჭელიძემ, რისთვისაც წარდგენილ იქნენ უმაღლესათ მათრახის კუდზე...

იქიდანვე. მონასტრის ვექილმა, ღვდ კ—ძემ სახარებაში შესცვალა სიტყვები: „ორი პერანგი რომ გქონდეს—ერთი სხვას მიეციო", შემდეგი სიტყვებით: ორი ,,ლაფატკა" ვისაც აქვს, ორივე წაართვი"-ო.

რა კარგი იყო, რა ნაზი ია!..

,,რა კარგი იყო, რა ნაზი ია!"
ასე მოსთქვამდა ტურფა სოსანი
და იქვე ვარდზე კაეშნიანად
ჩანგს აკვნესებდა ცისკრის მგოსანი.
  ისიც მოსთქვამდა: ,,გაზაფხულის პირს
პირველად მოხველ, ჩემო ძვირფასო,
ჩემო ლამაზო და საოცნებო
გულის ყვავილო, სიცოცხლის ფასო!..
  ცისფერი თვალი შენი მომაპყარ,
მომხიბლე სრულათ, მომაჯადოვე,
მაგრამ, უწყალოვ, ასე უდროოთ
რათ გამეყარე? რათ მიმატოვე?!
  ოჰ, რა ლამაზი, რა ნაზი იყავ!..
და მით მწარეა ეგ მოგონება,
უშენოთ ყოფნა ჯოჯოხეთია,
ლამის დავკარგო სრულათ გონება.
  აი, სოსანიც შენზედა მოსთქვამს:
,,რა კარგი იყო, რა ნაზი ია!"
ასე გიგონებს და ამ სიტყვებზე—
ცრემლი არ ღვაროს—არ შეუძლია.
  ოჰ, მართლაც.. მართლაც, რა ნაზი იყავ!..
იმ თავიდანვე მომაჯადოვე,
მაგრამ, უწყალოვ, ასე უდროოთ
რათ დამაობლე? რათ მიმატოვე?!"

ნ. ზომლეთელი.

პატარა ფელეტონი.

,,ტელეგრამა''
(თარგმანი).

შუაღამე იქნებოდა, როცა რუსეთის თავისუფალ მოქალაქის, ანტონ ანტონისძე ობივატელევს დერეფნის ზარები ლონივრათ დაურეკეს.

— ნეტავ ვინ უნდა იყოს? გაივლო გულში ანტონმა.

— იქნებ ექსპოპრიატორები არიან! მწარეთ წაიჩურჩულა ანტონის მეუღლემ.

ობივატელევი მოკრძალებით მიუახლოვდა კარებს და შიგნიდან შეეკითხა:

— ვინ არის?

— ტელეგრამა! მოისმა დერეფნიდან.

ანტონი ელდა ნაკრავივით მოშორდა კარებს.

— გააჩაღე ბუხარი! ბუხარი ჩქარა! გასძახა მან ცოლსა და მოსამსახურეს.

ქალებმა გაოცებული და შეშინებული თვალებით გადახედეს, ფერ მიმკრთალ ანტონსა.

— ჩქარა, ჩქარა მეთქი! არ გესმით! აღელვებულის ხმით ეუბნებოდა ანტონი. -- უთუოდ ჩხრეკაა! ეს ყოველთვის ეგრე იციან: როცა გასაჩხრეკათ მოდიან ყოველთვის ტელეგრამააო, ამბობენ. . ჩქარა, ბუხარი, ჩქარა!

ქალბატონ ობივატელოვისას სახე გაუფითრდა.

— ნულა აყოვნებთ! გაიძახოდა ანტონი,—თქვენ ბუხარი გააჩაღეთ, მე კი აკრძალულ წიგნებსა და ხელნაწერებს გამოვნახავ.

— რავქნა, რა უნდა გამონახო, ჩვენ ხომ არაფერი გვაქვს აკრძალული!

— შენ ეგრე გგონია?! ვინ იცის ჩვენს დროში რა არის აკრძალული და რა არა!

ბუხარი აგუგუნდა, ანტონმა მოიტანა რამოდენი მძიმე წიგნი და ცეცხლში შეაყუდა.

— მოიცა, ეს რა წიგნებია? შეეკითხა მეუღლე.

— ტოლსტოის თხუზულებანი: ,,ანნა კარენინა'', ,,ომი და ზავი'', ,,ბავშვობა''.

— კი მაგრამ ესენი ხომ ნება დართულია?

— მერმე რა, რომ ნება დართულია. იმისი სურათებიც ნება დართულია, მაგრამ აბა ერთი დაჰკიდეთ სადმე სამკითხველოში!! მაშინ გიჩვენებენ ტოლსტოის...

ცოლმა მწარეთ ამოიოხრა.

— აბა, ახლა ლერმონტოვს გავუძახოთ...

— ლერმონტოვს? რას ამბობ კაცო! აკადემია სცემს და...

— აკადემიამ დაე გამოსცეს! აკადემიას ციხეში ვერ ჩასვამენ და მე კი ბევრს არ მალაპარაკებენ. განა ვინ არ იცის, რომ ლერმონტოვი ერთ დროს გადასახლებული იყო?

ცეცხლის ალი სწრაფად მოედო ლერმონტოვის თხზულებებსაც და გულში ჩაიკრა.

ზარის ხმა უფრო ძლიერათ და მკვახეთ გაისმა.

— ეხლავ, ეხლავ! დაბნეულათ გასძახა ანტონმა.—დაგვაცადეთ ცოტა, ტანთ ვიმოსებით. და თან მთელი წყება წიგნებისა შეჰყარა ბუხარში.

— აბა ,,ნივა'' მოიტანე, გესმის! უბრძანებდა ანტონ მეუღლეს.—ჩქარა ,,ნივა''! ხომ იცი 1905 წლისაა გესმის 1095 წელი! მარტო ამისთვის გამოგვალპობენ ციხეში.

ცეცხლის ალი ორჯერ გაეთამაშა ,,ნივას'' სქელ კანსა და ჩაქრა.

— სპიჩკა, სპიჩკა ჩქარა! საზარლათ წამოიძახა ობივატელოვმა.

ცეცხლმა ისევ იფეთქა და ორიოდ წუთის შემდეგ ,,ნივა-''საგან მხოლოდ ფერფლი დარჩა.

— აბა ახლა წერილები! უბრძანა ანტონმა.

— რა წერილები, სადა გვაქვს ჩვენ წერილები. მხოლოდ ნიკოს წერილებია.

— მოტა, მოიტა ჩქარა! ნიკო-სტუდენტია. არ მინდა იცოდენ, რომ შვილი სტუდენტი მყავს. ხომ იცი ამისათვის მადლობას არ გეტყვიან.

წერილების კონა ბუხარში აენთო.

— კიდევ რაღა დარჩა?

— ილიჩკას წერილები... სამარისებური ხმით წარმოსთქვა ანტონის მეუღლემ. იწერება გაკვეთილები აღარა მაქვს, ფული გამომიგზავნეთო.

— ფულებს თხოულობს? აჰა! —აბა რათ უნდა ახალგაზრდა ქალს ფულები, ალბათ ბომბებს აკეთებსო, იტყვიან

ბუხარი კვალად განათდა

— მეტი არაფერია?

— არის .

ქ-ნი ობივატელოვისა გაწითლდა.

— არის შენი წერილები... როდესაც ჩემი საქმრო იყავი. .

— მოიტა აქ!

ცოლს თვალზე ცრემლები მოადგა.

— ანტოშა! ვედრების კილოთი მიმართა ცოლმა - ამაში ხომ არაფერი სწერია მთავრობის საწინააღმდეგო.

— არაფერი სწერია? მაშ ეს რა არის? ანტონმა მოაგლიჯა წერილს ვარდის ფერი ლენტი, გაშალა და წაიკითხა:

— „ჩემო ძვირფასო და საყვარელო! დღიდან დღე ჩემი შენდამი სიყვარული იზრდება და ფრთასა შლის'. გესმის, რა დამიწერია: „ჩემი შენდამი სიყვარული იზრდება“. განა არ იცი, რომ სიყვარული მხოლოდ მამულისა არის ნება დართული? შენ კი ჩემი ცოლი ხარ და არა მამული. ამისთვის, ჩემო კარგო, თავზე ხელს არ მოგისვამენ.

კარებზე მაგრათ მოაკაკუნეს.

— ამოწყდენ, თუ რა ამბავია! მოისმა დერეფნიდან უკმეხი ხმა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

— კარებს ამტვრევენ! გაუელვა თავში ანტონს. შეუძახა ბუხარში კიდევ რამოდენიმე წიგნს და გაეხმაურა:

— ეხლავ გავაღებთ, ამ წამში!

იმან გადაისწორა ულვაშები.

— ეხლა საშიში აღარაფერია, გაამხნევა ცოლი და მედიდურის სახით გაუღო კარები.

— გთხოვთ მობრძანდეთ, ბატონებო!

— აბა ხელი მოაწერეთ! მოისმა ისევ უკმეხი და მწყრალი ხმა უცნობისა.

ანტონმა აიღო თავი და ჟანდარმების ნაცვლად დაინახა უბრალო ფოსტის მსახური.

— მიიღეთ ტელეგრამა და ხელი მოაწერეთ. გაიმეორა ფოსტალიონმა

— მხეეეცი! წამოიძახა ობივატელომა. შენ როგორ ბედავ ხალხის მოტყუებას. იძახი ,,ტელეგრამა''-ო, რომ იფიქრონ გასაჩხრეკათ მოდიანო; შენ კი, ეშმაკმა იცის შენი თავი, მართლა დეპეშა გქონია.

ფოსტალიონი გაოცებული შეჰყურებდა ანტონს და ვერ გაეგო თუ საქმე რაში იყო.

კუთხეში კი მწარეთ ქვითინებდა მრავალ ტანჯული მეუღლე ანტონისა. ის იგლოვდა თავისს საქმროს წერილებს ტოლსტოის, ლერმონტოვს.

ლ. დორ.

ძმაო ეშმაკო! იქნება
,,ჩახავა'' გაგიგონია?
იმას თფილისის სადგურზე
კოხტა ბუფეტი ჰქონია.
სხვა გამგენიც ბუფეტში
,,ჩახავებური'' ჰყოლია,
ზნე-ქველობა და სიკეთე
ერთსაც არ გამოჰყოლია
რომ იხჩობოდეთ ტალახში,
ფეხს ჩაგკვრენ, შიგ ჩაგძირავენ..
,,ჩახავებურათ'' აღზრდილნი,
,,ჩახავებურათ'' სწირავენ.
დიდ ბატონთ ფეხებს ულოკვენ,
ჩაგვრენ თავიანთ მოძმესა,
(მათი ამ-გვარი ზნეობა
იქ უკვე დაუმოწმესა!)
ან მოძმეს რათ იკადრებენ,—
ემძიმებიან მიწასა,
ყოყლოჩინობა სჩვევიათ
როგორც კარგ მამლაყინწასა.
რადგანაც გვსურს, არ გაგრძელდეს
მათი ამ-გვარი სენია,
აჩუქე შენი მათრახი!
(მას ბევრი მოურჩენია!)

ორი ფარი.

დეპეშები.

(სამეგრელოს საგენტო)

აბაშა. საშინლად მძინვარებს ავადმყოფობა ,,კატაობა'', რომელმაც ჯერ-ჯერობით მხოლოდ აბრამიას ცხენები *) იმსხვერპლა. საჭიროა ზომების მიღება.

საჭილაო. მამა ისიდორეს მოჩვენებია, ვითომც ის დ. აბაშაში გადაეყვანონ, ჯაკობია შხებში და ჩოჩია კოტიანეთში. სინამდვილის გასაგებათ ბლოლოჩინისათვის რაპორტით მიუმართავს.

ახალ-სენაკი. შემნახველ-გამსესხებელმა ამხანაგობამ ენუქიძის კალთებში განუტევა სული.

აბაშა. ბახუსი განაგრძობს ჩვეულებრივ წირვა-ლოცვებს, რასაც ბახუსისტები აღტაცებით ესწრებიან.

ა.-სენაკელ ნოქრის უსტარი ეშმაკისადმი.

ეშმაკო, დიდი ხანია
რაც მსურს მოგწერო უსტარი!
როგორც დავიწყებ, დუქანში
მყისვე შემოდის მუშტარი!
ამგვარათ შრომა დიდი გვაქვს,
ვინ გვაცლის მოსვენებასა:
დილიდან შუაღამემდი
ვართ ხაზეინის ნებასა
გარჩევა აქ არ იციან:
უქმე, საქმის-დღე ერთია,
„დუქანში უნდა დალპეთო“
ამას გვიბრძანებს „ღმერთია.''
ჟურნალ გაზეთი ვინ ნახა!
(საფრთხილო გასამხელია!)
თუმც სამკითხველო არსებობს,
მაგრამ რა ჩვენი მშველია!?
დუქანში დაგვიანება,
არს სახიფათო, საშიშო,
მთელი დღე უნდა ივაჭრო,
საღამოს იანგარიშო!
ახლა შენა გთხოვთ, ეშმაკო,
ჰკითხე ჩვენ ბატონ ალებსა
თუ ამ უზომო მუქარას
ჩვენთან რათ გაასალებსა.
ჰა, ეხლაც მისი ფეხის ხმა
მომესმა; მოდის, მგონია!
ვსწყვეტ აქ ჩემს წერილს, თორემა
თუ ნახა, დასაღონია.

ვასო.

---

*) გასაოცარი სენი ყოფილა! «კატაობა» ჰქვია და ცხენებს კი მსხვერპლათ იწირავს! ეშმაკი.

ევზამენი სტრაჟნიკობის ღირსებაზე.

ურიადნიკი. (მიმართავს სტრაჟნიკობის მსურველს). შენ რა სარწმუნოებისა ხარ?

სტრ. მსურველი. გაჰმამადიანებული ქრისტიანი გახლავარ, ბატონო!

ურიადნიკი. ეს მე ვერ გამიგია!

სტრ. მსურველი. უბრალო საქმეა, ბატონო! ქრისტეს სარწმუნოებას ვაღიარებ, მაგრამ ორი ცოლი კი მყავს.

ურიადნიკი. (იცინის, იცინის, კვდება სიცილით.) ყოჩაღ! ყოჩაღ! მოხდენილი პასუხია. აბა ახლა ამიხსენი რას ნიშნავს: ,,მეუფეო ზეცათაო, ნუ გეშინის მცემელო!'' აბა, ნუ აჩქარდები.

სტრ. მსურველი. ეს უბრალო რამეა, ბატონო! როცა სტრაჟნიკი ვისმე სცემს, უფროსი ეუბნება: ნუ გეშინია მცემელო, სცემე რამდენიც გინ და ამისთვის პასუხს არავინ მოგთხოვსო.

ურიადნიკი. აი და ყოჩაღ! აბა ესეც ამიხსენი: ,,მოვედ ჩვენ შორის და წმინდა ყავნ სახლი ჩვენი''. კარგათ დაუფიქრდი!

სტრ. მსურველი. ამას რა დაფიქრება უნდა, ბატონო! მოდი ჩვენთან, ე. ი. სოფელში, და გასწმანდე ჩვენი სახლებიო. ეს თავის თავათ ცხადია. ესენი რომ არ ვიკოდე განა თქვენთან მოვიდოდი?!

ურიადნიკი. ჩინებულია, ჩინებული! შენ მიღებული ხარ!

—კა.

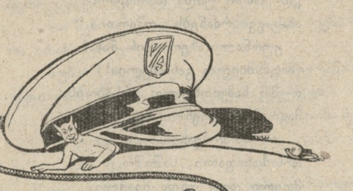

კერძო დეპეშა.

ბათუმი. ბ. ეშმაკო! მოგეხსენება, რომ ბათუმი ამ ჟამა... ,,სოუქ-სუს'' სასაფლაოს წარმოადგენს. აქ ყოლაფერ...ას სძინავს. არ სძინავს მხოლოთ ორი მთავარ შთავა...ი კონდუქტორებს: ივლიანეს და იო... თი-მეორეს ეჯიბრებიან, რომელმა ...ის. ესენი ერ...ით ჩვენი ხელ-ქვეითი, დაბალი მუ... უფრო დავამცირ...ებით; ივლიანე, როგორც ,,დიდ...ში და მოსამსახურ...პილი სჭარბობს იოსებს. იოსები კაცობაში'' გაცნო...იბელში ჩააგდო; მოსალოდნე... ამ გარემოებამ საგონ... . სეკუნდატათ კალისტრალია მათ შორის დუელ... გამოუწეროთ თქვენი მიტეს ასახელებენ გთხოვთ ...ნაკადი საშვალება „სპერმა ხედულებისამებრ უკვე ნაკადი საშვალება „სპერმა კუდინი'', თუმც ეს ძველი საშვალებაა, მაგრამ ძველს დროში ეს საშვალება ჩინებულათ მოქმედობდა მაგვარ ავათმყოფებზე.

„გარეშე“.

წერილი რედაქციის მიმართ.

ბ. რედაქტორო!*)

„მათრახ.—სალამურის“ № 13, სწერია: „აბრ. კვირკელია და ეს. ჟორდანია ციხეში ჩაჯდომით კი არ არიან იმდენათ უკმაყოფილონი. იმათ აწუხებს ის გარამოება, რომ საქვეყნოთ თავი მოსჭრეს და ხალხის მომხრეობა დასწამეს-“ო.

ადამიანმა, რომ ადამიანს ცილი დასწამოს, ის უნდა იყვეს ცოტათი მაინც სიმართლესთან დაახლოვებული, თუ ვისმეს იმ გვარ ცილს დავსწამებთ, რომ მისი ნაცნობი და დაახლოვებულნი არ დაგვიდასტურებენ, ამით მგონია ჩვენ ჩვენივე თავს გავაჭუჭყიანებთ, ტყული ცილის დაწამებისათვის. სწორეთ ამგვარ დღეში უნდა იყვეს დღეს ის ჩემი ცილის დამწამებელი. რის საბუთიც ეს გახლავთ: მე ვინც კარგათ მიცნობენ და ჩემთან დაახლოვებულნი არიან, იმათ კარგათაც კი იციან მე ხალხის მომხრეობას თუ სასირცხვილო საქმეთ მივიჩნევ.

დღეს მე უკუღმართობას ყველგან ვხედავ, და იმას მე ყველგან ვებრძვი როგორც შინ ისე გარეთ და ეს მოქმედება მე ხალხის უთანხმოებათ არ უნდა ჩამეწეროს. მსურს ერთი შეგეკითხოთ: ჩემმა ამ გვარმა საქციელმა თქვენ ასე რატომ გაგაბრაზად. ხომ არ გაქ თქვენ თან დავა რაიმე უკუღმართობაზე? თუ დამიჯერებთ სიმართლე მიყვარს, რაშიც მართალი ხართ იმას კი არ წაგართმევთ. მე ციხეს ნამდვილ არ ვსწუხდი. აბა მოისმინეთ: მე იმას ვსწუხდი და დღესაც ვსწუხვარ რომ ჩვენ სულით ისე დავეცით და დავუძლურდით, რომ უკვე მოპოვებულ და ფარგალ შიგნით მომწყდეულ ჩვენ უფლებეებსაც ვეღარ ვიტევთ ვერ გვიკისრნია მის და დასაცველად კრინტი დავძრათ და თუ რომელიმე ჩვენგანმა მოინდომა იმის დასაცავათ შებრძოლება, იმას ხომ იუდა გამცემლები შევბოჭავთ-ჩავქოლავთ და ჩავამსხვრევთ.

თქვენ, რომ იმათვინ გეკიჟინათ, ვინაც სიმართლე ჯოჯოხეთში ჩაამტვრიენ, ვინაც ხალხს შემოქედებული ჯადო გაუორკეცა. დღეს კიდე თქვენ მე მიკიჟინებთ. მხოლოთ იცოდეთ ამნაირ თქვენ საქციელს ხალხი კარგა გაითვალწინებს.

ა. კვირკელია.

—

შემთხვევით დეპეშები.

ხ ო ბ ი. სინამდვილეს მოკლებულია ხმები, ვითომც მღვდელი ნესტორს და ნიკო სასანიებს ბახუსინის გავლენით, ხობის „ბალნიცის“ აკუშერკის ოთახში შევარდნა განეზრახოთ.

ა ხ ა ლ-ს ე ნ ა კ ი. ქვის სატეხი ქარხნის მუშებმა ერთხმად დ ავგინეს: ექვსი დღე ქვა ვტეხოთ, ხოლო მეშვიდე დღეს, კვირას, ვიქეიფოთ ბატონი ქოქოსაძის სამიკიტნოში. და ერთმანეთს თავები ვუტეხოთო.

*) ეს წერილი იბეჭდება სრულიად უცვლელათ.

რედ.

ჩვეულება რჯულთ უმტკიცესია.

დუმის თავმჯ. გუჩკოვი. ბ-ნო ხომი-აკოვო, გთხოვთ საგანზე ილაპარაკოთ.

დეპ. ხომიაკოვი. დეპუტატო გუჩკო-ვო, თქვენ არა გაქვთ უფლება შენიშვნა მისცეთ დუმის თავმჯდომარეს. გიცხადებთ პირველ გაფრთხილებას.

ნორვეგიელთა მწერალი.

ცნობილი ამერიკელი სატირიკოსი

მ ა რ კ ტ ვ ე ნ ი.

(ამ დღეებში გარდაიცვალა.)

ბიერნსტერნე ბიერნსონი.

ამ ერთი კვირის წინეთ, ხანგრძლივისა და მძიმე ავათმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა ცნობილი ნორვეგიელთა მწერალი ბ. ბიერნსონი.

როდესაც რომელიმე უცხოელი მწერლის სახელი ჩვენამდეც მოაღწევს, პატივცემულო მკითხველო, სჩანს ის მართლაც შესანიშნავი და ყურადღების ღირსი ყოფილა. ბ. ბიერნსონიც საქმეც ეგრეა: იმან კარგა ხანია მოიხვეჭა საერთაშორისო სახელი:

ბ. ბიერნსონი დაიბადა 1832 წელს ნორვეგიის პატარა ქალაქ კვიკნეში. როგორც ხედავთ ის უკვე 78 წლის მოხუცი ყოფილა, მაგრამ მიუხედავათ ამისა, უკანასკნელ დრომდე ენერგიულ შრომას ეწეოდა.

უმაღლესი სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ ბიერნსონი სასცენო ხელოვნებამ გაიტაცა და ჩინებულათ შეისწავლა რეჟისორობა.

1856 წელს დასწერა მან პირველი პიესა „ბრძოლათა შორის", რომელიც იმ დროს სცენაზე არ მიიღეს და მხოლოდ რამოდენიმე წლების შემდეგ მოიპოვა სახელი. მიუხედავათ ამისა ბიერნსონი განაგრძობდა წერას, უმთავრესათ ნორვეგიელ გლეხთა ცხოვრებიდან. ამ დროს დაწერილია მისი „არწივის ბუდე", „მამა" და რამოდენიმე წვრილი მოთხრობები და ლექსები.

1858 წელს ბ. ბიერნსონი დაინიშნა ქ. ქრისტიანიის თეატრის დირექტორათ და ამ მხრივაც დიდი სამსახური გაუწია ნორვეგიის სასცენო ხელოვნებას. ამ ხანებში დასწერა მან „კოჭლი გულდა",

„მარია სტიუარტი“ და ,,ბოროტი სიგურდი‘‘. მას შეუსრულდა მხოლოდ 30 წ. და უკვე ცნობილი იყო თავის სამშობლოს გარედაც. მაგრამ ამით თითქო შეჩერდა ბიერნსონის მწერლური მოღვაწეობა. რამოდენიმე წლების განმავლობაში ის სდუმდა, თითქმის დავიწყების გზასაც დაადგა. მაგრამ აი დაიწყო მეოთხმოცე წლები და ნორვეგიის განახლებულ ცხოვრებასთან ერთად, იმანაც განახლებულის ენერგიით დაიწყო მოქმედება. ამ ხანებში დასწერა მან ,,გაკოტრება‘‘ ,,რედაქტორი‘‘ სატირიული პიესა, რომელშიაც სასაცილოთ იგდებს სკანდინაველ ჟურნალისტებს. ამას ზედი-ზედ მოჰყვა: ,,მეფე‘‘, ,,კაპიტანი მანსანა‘‘, ,,ახალი სისტემა‘, ,,ლეონარდა‘‘, ,,ხელთათმანი‘‘ და სხვ.

ბიერნსონი ცნობილია, როგორც მწერალი, მასწავლებელი. უმთავრესი განზრახვა მისი იყო ნორვეგიელ ხალხის აღზრდა-განვითარება და ამ მხრივ მან მართლაც დიდი ნაყოფი გამოიღო.

მედიცინური გასამართლება ოზურგეთში *).

(მოგვყავს მხოლოდ დამცველის სიტყვა და ისიც დიდის შემოკლებით).

დამცველი. ბ ნნო მოსამართლენო და ნაფიცნო მსაჯულნო! მე არა მაქვს განზრახვა თქვენზე მჭევრმეტყოველობით, გადაჭარბებითი შთაგონება მოვახდინო. არა! ჩემის აზრით თვით სახე ბრალდებულისა აშკარა სარკეს წარმოადგენს მისი სულიერი ვითარების გასაგებათ! შეხედეთ მის ფერმკრთალ, გამხდარ სახეს, დააცქერდით მის საშიშარ თვალებს, ჩაიხედეთ ამ თვალების მღვრიე სიღრმეში, ყურადღება მიაქციეთ მისი არსების კრთომა-კანკალს და თქვენთვის ნათელი იქნება ის არანორმალური სულიერი განწყობილება, რომელშიაც იმყოფება ბრალდებული, ცხოვრების უკუღმართობით დღეს ჩვილ ყრმათა აღმზრდელათ მოვლენილი.

დიახ, პატივცემულნო მსაჯულნო და მოსამართლენო, ჩემი გამიზნული მიზანი მდგომარეობს არა იმაში, რომ დავამტკიცო ბრალდებულის უცოდველობა, მისი სამსახურში სივარგე, მისი ხელობის მის ზნეობასთან შეფერებულობა, არა და ათასჯერ არა! ასე შეუძლია ფიქრი რომელიმე ბიუროკრატიულ ვირთხას და ისიც ბევრს, მხოლოდ ჩემი განზრახვაა ბრალდებულის სულიერ ზნეობრივ მოშლილობას ძირითადი მიზეზები გამოუნახო და მისი მოქმედება მისივე ნება სურვილის გარეშე დავაყენო (ტაში.)

თქვენ ყველას მოგეხსენებათ, თუ რა უბედურ ხანაში გვიხდება ცხოვრება თანამედროვე ქართველებს და აგრეთვე მთელს კაცობრიობას. ეს არის გამძვინვარებული რეაქციის ხანა, როცა ჩვენი ბიუროკრატიული რეჟიმი...

თავმჯდომარე. ბ ნო დამცველო, გთხოვთ საგანს მედიცინურის მხრით შეეხოთ და არა პოლიტიკურის, ვინაიდან მეც სამსახურის კაცი ვარ, გამიგებენ და ხომ იცით გამომაგდებენ. გთხოვთ!

დამცველი. ვეცდები, რამდენათაც კი შესაძლებელია არ გადავსცდე მსჯელობის საგანს. ამგვარათ ბ.ნნო მოსამართლენო და ნაფიცნო მსაჯულნო, ბრალდებულის მასწავლებლობა, მისი აღმზრდელობა, ორგანიულათ შეკავშირებული მის უსწავლელობასა, უზრდელობასა და აგრეთვე ფსიხიურ განქიქებასთან, რაღაც დიდი და მიუტევებელი დანაშაულია. ამიტომაც არ მიკვირს პროტესტი ოზურგეთელ მოქალაქეთა და მით უმეტეს ფოსტის მოხელეთა, რომლებსაც ზე... ზე... ზე... ზე-კაცური ყვირილი ბრალდებულისა სამსახურის ასრულებასაც კი უშლის. მაგრამ ვაცხადებ საჯაროთ და საყურადღებოთ, რომ ყოველივე ეს არ არის განზრახ ჩადენილი დანაშაული, არ წარმომდინარეობს მისი ნება-ყოფლობითი მოქმედებისაგან, არ არის დანაშაული გამიზნულ-მიზნობითი, არამედ არის ნაყოფი ავათმყოფი ინდივიდუმის უნებო მიდრეკილებისა და არც უნდა დაისაჯოს ეგზომ მძიმეთ, როგორაც ამას ბრალმდებელი მოითხოვს (ტაში.)

თუ ჩვენ არა გვსურს სასჯელი მხოლოდ შურისძიებისათვის ყრმათა დამახინჯების გამო, თუ ჩვენ ზერელე არ შევხედავთ ბრალდებულ მასწავლებლის ,,მოქმედებებს‘‘, ანუ უკეთ ვსთქვათ, შეუგნებელ ნამოქმედარს, თუ ჩვენ ნათლათ შევისწავლით მის არა ნორმალურ ფსიხიურ მდგომარეობას, მაშინ აშკარა იქნება თქვენთვის, რომ ბრალდებულის ადგილი არის საავათმყოფო და არა საპყრობილე. (ხანგრძლივი ტაში).

—

ნაფიც მსაჯულთა განაჩენით ბრალდებულს მიესაჯა აღნიშნულ საავათმყოფოში გაგზავნა, მაგრამ ვირთხები საქმის განსაჩივრებას ეპირებიან სადაც ჯერ არს.

ჯილეხი.

---

*) მოდით ახლა და ნუ იტყვით: ჩვენი ხალხი წაბაძულობით ცხოვრობსო! აქ „ლიტერატურული“ გასამართლება, იქ „მედიცინური“, აგერ კიდევ, (სარედაქციო ჩანთაში) „ზოოლოგიური“ გასამართლების რეცენზია გვაქვს შემდეგისათვის შემონახული; იმედი გვაქვს მოგვივა „ფიზიკური“ გასამართლება სათავად-აზნაურო გიმნაზიიდან, „აგრონომიული“ გასამართლება, დეპუტატთა საკრებულოდან და ათასი სხვა.

ეშმაკი.

მათრახის ფოსტა.

საღმე. პროვინციელ კოლოს თქვენა გვთხოვთ: ,,ჩემი გვარი და სახელი, ან სად ვარ მასწავლებლათ, არ განაცხადოთო''. ამას რაღა თხოვნა სჭირდა: განა რა საკადრისია თქვენი მასწავლებლობის საჯაროთ გამოცხადება!

თფილისი. აკ. სირაძეს. ჩვენ არაფერს გისაყვედურებთ, მაგრამ არ ვიცით ის ,,ახალგაზრდა ქვრივი'' რას გეტყვის ასეთი ,,ძღვენისათვის:''

„ჰე! განუსჯელო
უბედურთ შვილო
უბედურებით ცუდ დროს შობილო...
უკანასკნელით
და უმეცრებით
შენ თვის შვილებით არ დაწყობილო...“

უმეცრებით აიხსნება აგრეთვე თქვენი აკროსტიხიც!

საღმე. სამსონ რუსიაშვილს.

„გაზაფხულდა ტყე-ამწვანდა,
ფოთოლს ისხამს ზურმუხტისა
სასიამო ნიავი ჰბერს
არე მარეს დადუმილსა“

სამწუხაროთ ეს ისე გავს ,,გურიის ცხოვრებას'', როგორც თქვენ ზოდეტს.

თელავი. რუის-პირელს. გამოცანებს უთუოდ ახსნა განმარტებაც თან უნდა ახლდეს.

ხონი. მუხის-ძირელს. ახირებული ლექსია თქვენი ,,გამოვიხსნათ არსება.''!

„ვერ ვიხსენი მტრისაგან
ჩემი სატრფო ნეტარი,
ერთი მითქარ გენაცვა
სამართალი სად არი?“

უნდა სამართლე „გითქრათ“, რომ თქვენი სატრფო მტრის ხელში მართლაც უფრო ნეტარი იქნება და რაღა საჭიროა მის დასახსნელათ ასეთი ,,მითქარიანი'' ლექსების წერა?

ხონი. თხაკალიაშვილს. ჩვენ აღარ გვეგონა თუ ცოცხალი იყავით! სჩანს თქვენს ფსევდონიმს არ ანხორციელებთ. თვით მკვლელობა ახლა ხშირი მოვლენა შეიქნა

აბაშა. ნერგს. ვერ გავარჩიეთ ნაწერი.

იყიდება „შრომის“ სტამბაში
და აგრეთვე გაეგზავნებათ მსურველთ:
1909 წლის „ალმანახები“ 7 ნომერი
და „მათრახი და სალამური“ 29 ნომერი
ერთად შეკრული . . . . 2—50 კ.

წლიწადი 1910 წლისათვის მეორე.
მიიღება ხელის მოწერა
ყოველ-კვირეულ იუმორისტულ ჟურნალზე

მათრახი
და სალამური
ყოველ-კვირეული, იუმორისტული ჟურნალი

ვ ნც ამ თავიდან გამოიწერს ჟურნალს და მთელი წლის ფასს შემოიტანს, აევისტოს პირველ რიცხვებში ჟურნალთან ერთათ
პრემიათ გაეგზავნება
ახალი კრებული
ჟურნალი წლიურათ ღირს 5 მ. თვიურათ 50 კ. ცალკე ნომერი 10 კ.
ფულის გამოსაგზავნი ადრესი: Тифлисъ, Типографія Т-ва „Шрома“ Василію Карамановичу Болквадзе.

ელექტრო-მბეჭდავი ამხ. „შრომა“ რუს. ქ. № 3. რედაქტორ-გამომცემელი ე. ტურაბელიძე.

რა დიდი პატივია!

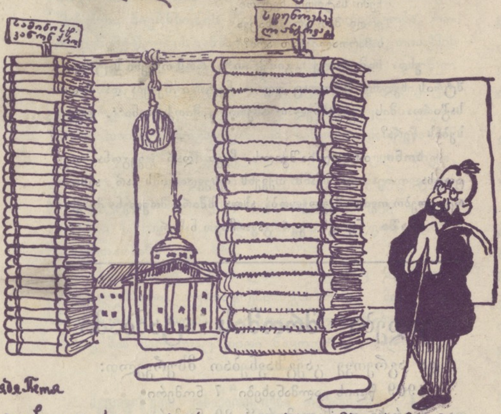

გუჩკოვი: ხედავთ რა პატივის ღირსი გამხადეს: მე უნდა ავიყვანო სახალხო წარმომადგენლობა ამ სიმაღლემდე!

(გადმოღებულია რუსული ჟურნალ-გაზეთებიდან.)

ვ. პურიშკევიჩი ენას იმახვილებს!

გვაქვს თუ არა კონსტიტუცია?!

როცა პირველმა კასუხის მაგივ-რად პ. მილიუკოვმა სხვა და სხვა ქალაქების: ვენის, ადესის, იალ-ტის ალინიას მიჰყო ხელი, მერე თავი დაუკრა და გამოეთხოვა.

გუჩკოვი მინისტრის ღეიაფანში დაგვხვდა. ჩვენს შეკითხვაზე მის-ცხადა და წარჩინებულა: „თუ ღმერთი გწამთ ჩემთან, ფიცხლად აქ ამის შესახებ!“

მესამე წოდების წარმომადგენელმა ზეყნდროვანათ მიპასუხა: „სხვა და სხვა-გვარი შეიძლება იყოს კონსტიტუცია“.

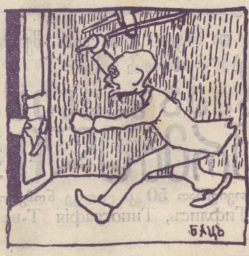

ვ. პურიშკევიჩმა, ჩემი დაპატიჟე-ბული მიზეზით გამო ინტრიგალური მოხიბლა.

მწარე მოგონება.

— ეჰ! ერთხელ მეც კარგი ვიყავ, მეც ქუდი მეხურა! (x)

(x) ვინც ამ გამოცანას ახსნის იმას ჯილდოდ მიეცემა ერთი ნომერი ჩვენი გაზეთისა.